

WOJEWÓDZA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.I.862.4.2017.KD/JZ

Bydgoszcz 18 grudnia 2017 r.

Pan
Artur Żychski
Dyrektor Powiatowego
Urzędu Pracy
ul. T. Kościuszki 11
89-400 Sępólno Krajeńskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1 oraz art. 111 i art. 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, ze zm.) w dniach od 23 października 2017 r. do 26 października 2017 r. przeprowadzono kontrolę prawidłowości w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim, ul. T. Kościuszki 11, 89-400 Sępólno Krajeńskie.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej, Oddział Rynku Pracy w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy w składzie:
- Kinga Domzalska – Kierownik Oddziału Rynku Pracy - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- Jarosław Ziętek – Ekspert,
na podstawie upoważnień nr 631/17 i 632/17 z dnia 16 października 2017r. wydanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy.

(Akta kontroli str. 1-11)

ZAKRES KONTROLI.

Realizacja wybranych form aktywizacji zawodowej oraz skuteczność stosowanych instrumentów rynku pracy: staży, szkoleń, przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy,

prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych oraz zbadanie kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Badania kontrolne zostaną przeprowadzone względem: legalności, gospodarności i rzetelności. względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Okres objęty kontrolą - od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

Ustaień kontroli dokonano w oparciu o analizę przedstawionych danych statystycznych i dokumentów, oraz wyjaśnień udzielonych przez:

Pana Piotra Bukolta – Zastępcę Dyrektora i Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej w Sępólnie Krajeńskim.

Pana Sławomira Kłysa – Kierownika Działu Instrumentów Rynku Pracy.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu użyto następujących skrótów, oznaczają one:

- **PUP w Sępólnie Krajeńskim** – Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim,
- **CAZ** – Centrum Aktywizacji Zawodowej,
- **ustawa o promocji zatrudnienia** - ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, ze zm.),
- **IPD** - Indywidualny Plan Działania.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim w zakresie wskazanym powyżej, kontrolowana działalność Urzędu została oceniona: **pozytywnie** na podstawie następujących ustaleń:

Zagadnienia organizacyjne:

Kierownictwo w okresie objętym kontrolą stanowi: Pan Artur Żychski Dyrektor PUP w Sępólnie Krajeńskim oraz Pan Piotr Bukolt – Zastępca Dyrektora, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej w Sępólnie Krajeńskim. Szczegółową organizację Urzędu w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Sępólnie Krajeńskim wprowadzony uchwałą nr 69/174/2013 Zarządu Powiatu z dnia 1 marca 2013r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Urzędu Pracy Sępólnie Krajeńskim.

(Akta kontroli str. 12-26)

Na podstawie informacji statystycznych przedłożonych zespołowi kontrolnemu ustalono, że liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych na terenie działania PUP w Sępólnie Krajeńskim, według stanu na 31 grudnia 2016 r. wynosiła 603 osoby, z ogólnej liczby 2470 osób. Należy uznać, że udział osób powyżej 50 roku życia na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniósł 24,4%.

PUP w Sępólnie Krajeńskim w ramach posiadanych środków na aktywizację (łącznie ze środkami z Europejskiego Funduszu Społecznego) w kwocie 10.155.000,00 zł, wydatkował na aktywizowanie osób powyżej 50 roku życia w kontrolowanym okresie 1.844.000 zł, co stanowi ok. 18,2% przyznanych środków, w tym na roboty publiczne 1.264.400 zł, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej 80.000,00 zł, doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy 20.000 zł, szkolenia 7.200 zł, staże 279.400 zł, prace społecznie użyteczne 62.000 zł, prace interwencyjne 124.600 zł, refundacje kosztów przejazdu do pracy 6.400 zł. Z pomocy w 2016 roku skorzystało 318 osób, w tym:

▪ roboty publiczne	- 172 osób
▪ dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	- 4 osoby
▪ doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy	- 3 osoby
▪ szkolenia	- 1 osoba
▪ staże	- 51 osób
▪ prace społecznie użytecznej	- 60 osób
▪ prace interwencyjne	- 27 osób

(Akta kontroli str. 27-34)

OCENA I BADANIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Działalność kontrolną w PUP w Sępólnie Krajeńskim reguluje Zarządzenie Dyrektora powiatowego Urzędu Pracy w Sępólnie Krajeńskim z dnia 22 czerwca 2012r. Wprowadza ono instrukcję kontroli wewnętrznej dla PUP w Sępólnie Krajeńskim i obejmuje sprawdzanie prawidłowości działania i wykonywania zadań przez pracowników kontrolowanego i kontroli następnej, obejmującej badanie stanu faktycznego dokumentów odzwierciedlających czynności już dokonane. Kontrolę wewnętrzną wykonują Z-ca Dyrektora, Główny księgowy oraz kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych. Ustalenia kontroli opisuje się w protokole kontroli. Dyrektor w razie ujawnienia w toku kontroli nieprawidłowości podejmuje działania zmierzające do ich wyjaśnienia i usunięcia. Sporządza się zgodnie

z Rozporządzeniem Plan kontroli. W 2016 r. Plan kontroli obejmował między innymi kontrolę realizacji podstawowych usług rynku pracy z obowiązującymi przepisami. Kontrola została zrealizowana planowo, a kopię protokołu z przeprowadzonej kontroli wewnętrznej zespół kontrolny dołączył do akt kontrolnych. W związku z powyższym należy stwierdzić, że kontrola wewnętrzna w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim jest realizowana w sposób staranny, spójny i skuteczny, co czyni ryzyko zawodności systemu kontroli znikomym.

(Akta kontroli str. 35-41)

SPOSÓB ROZPOWSZECHNIANIA INFORMACJI O MOŻLIWOŚCIACH I ZASADACH KORZYSTANIA PRZEZ BEZROBOTNYCH Z SUBSYDIOWANYCH FORM POMOCY.

Każda osoba w dniu rejestracji w PUP w Sępólnie Krajeńskim otrzymuje w wersji papierowej informację o przysługujących prawach i obowiązkach oraz formach pomocy określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Osoba bezrobotna w czasie pierwszej wizyty u Doradcy Klienta ma ustalony profil pomocy, następnie Doradca przy udziale bezrobotnego przygotowuje Indywidualny Plan Działania, który zawiera między innymi katalog usług/instrumentów możliwych do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie. Informacje o możliwościach wsparcia osób 50+ przekazywane są także podczas bezpośrednich rozmów z doradcami klienta. Szczegółowe informacje o formach aktywizacji, o realizowanych programach, w tym dedykowanych dla osób 50+ zamieszczane są także na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń tutejszego Urzędu. Dodatkowo informacje o możliwościach wsparcia osób bezrobotnych 50+ przekazywane są lokalnym pracodawcom m.in. przez pośredników pracy podczas rozmów zarówno w siedzibie PUP jak i w terenie. PUP w Sępólnie Krajeńskim współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie udzielania informacji o możliwościach i zasadach korzystania z form subsydiowanych przez bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

(Akta kontroli str. 42)

SKUTECZNOŚĆ MECHANIZMÓW ROZPOZNAWANIA POTRZEB W ZAKRESIE AKTYWIZACJI GRUPY 50+

PUP w Sępólnie Krajeńskim rozpoznaje potrzeby w zakresie aktywizacji grupy 50+ poprzez analizę danych zawartą w sprawozdaniach statystycznych oraz analizę potrzeb lokalnego rynku pracy w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020. Identyfikuje te osoby jako grupę

stanowiącą niewykorzystywany potencjał na rynku pracy ze względu na posiadane doświadczenie życiowe i zawodowe, a jednocześnie narażoną na ryzyko dezaktywacji zawodowej. Jak wskazano wyżej grupa ta stanowi około 1/4 ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w tutejszym Urzędzie. Zatem niemalże co czwarta zarejestrowana osoba to osoba powyżej 50 roku życia.

Zespół kontrolny poddał analizie akta osobowe 95 osób bezrobotnych w wieku 50+, którym została zaoferowana przez PUP w Sępólnie Krajeńskim pomoc w zakresie takich ustawowych form aktywizacji jak: staże, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy, szkolenia, środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, oraz prace interwencyjne.

Spośród 61 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, które ukończyły w 2016r. **staż** kontrolą objęto 30 losowo wybranych teczek. Wszystkie analizowane wnioski złożone przez pracodawców zawierały zapewnienie zatrudnienia bezrobotnego po odbytym stażu, najczęściej na okres do trzech miesięcy, co jak wykazały badania przełożyło się na ich zatrudnienie u organizatorów staży.

Uzyskanie, uzupełnienie i doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych zespół kontrolny zbadał na podstawie analizy 1 teczki osoby bezrobotnej uczestniczącej w **szkoleniu**. Bezpośrednio po zakończonym szkoleniu bezrobotny nie podjął zatrudnienia.

Zespół kontrolny poddał także analizie 4 teczki osobowe (spośród 4 osób ogółem wraz kontynuacją z roku ubiegłego) osób w wieku powyżej 50 lat, które złożyły wnioski o **przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej**. Zawierały one wymagane dane: kwotę potrzebnych środków, kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności gospodarczej i źródła ich finansowania, a także deklarowane roczne przychody i zyski z prowadzonej działalności, wysokość wkładu własnego oraz specyfikację i harmonogram wydatków w ramach wnioskowanych i własnych środków. Uznanie przez urząd pracy faktu wywiązania się beneficjenta z realizacji umowy o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, w tym z umownego warunku nieprzerwanego prowadzenia działalności gospodarczej przez minimum 12 miesięcy, następowało po faktycznym udokumentowaniu faktu prowadzenia takiej działalności, poprzez działania kontrolne i monitoring prowadzony przez pracowników PUP w Sępólnie Krajeńskim.

Zespół kontrolny zbadał również wynik refundacji **kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy**, które pozwoliły zorganizować pracę dla 1 bezrobotnego (spośród 2 osób ogółem) w wieku powyżej 50 roku życia. Stwierdzono, że koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, którego akta osobowe

objęto kontrolą, zostały zrefundowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przedsiębiorca zatrudnił skierowaną osobę bezrobotną na wymagany czas wskazany w umowie, a umowa o refundację zawierała zobowiązanie przedsiębiorcy do zatrudniania osoby bezrobotnej przez okres 24 miesięcy.

Zespół kontrolny poddał także analizie akta osobowe 29 bezrobotnych, które w badanym okresie uczestniczyły w **robotach publicznych** (spośród 183 osób ogółem, które ukończyły roboty publiczne). Z ustaleń kontroli wynika, że wnioski organizatorów robót publicznych spełniały obowiązujące wymogi, zaś kwalifikowanie osób bezrobotnych do robót publicznych oraz ich dofinansowanie przez urząd pracy, było zgodne z obowiązującymi procedurami. Stosując tę formę aktywizacji zawodowej PUP w Sępólnie Krajeńskim umożliwił bezrobotnym 50+ uzyskanie chociaż czasowego zatrudnienia i stanowiło pierwszy etap w ich reintegracji zawodowej i społecznej. Kontrola akt osobowych wykazała, że organizatorzy robót publicznych składali deklaracje o przewidywanym zatrudnieniu po okresie trwania robót publicznych i wywiązywali się z tych deklaracji.

Rozpoznawanie i realizacja potrzeb bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest również realizowana przez PUP w Sępólnie Krajeńskim poprzez organizację **prac społecznie użytecznych**. Jak wykazało badanie 10 teczek osobowych bezrobotnych 50+ (spośród 29 osób ogółem, które ukończyły PSU), ta forma wsparcia została prawidłowo skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywały się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę.

Szansę na zdobycie lub poszerzenie doświadczenia zawodowego, a także dostosowanie umiejętności praktycznych do potrzeb pracodawców PUP w Sępólnie Krajeńskim stworzył dla 29 osób bezrobotnych w wieku 50+, które ukończyły **prace interwencyjne**. Zespół kontrolny poddał analizie akta osobowe 20 bezrobotnych uczestniczących w pracach interwencyjnych. Z ustaleń kontroli wynika, że wnioski organizatorów prac interwencyjnych spełniały obowiązujące wymogi, zaś sposób kwalifikowania osób bezrobotnych do prac interwencyjnych nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolnego.

Konieczność podjęcia działań na rzecz aktywizacji zawodowej wskazanej grupy docelowej, która ma duże trudności związane z wejściem (powrotem) i utrzymaniem się na rynku pracy warunkują problemy osób powyżej 50 roku życia na rynku pracy. W szczególności jest to niechęć pracodawców do zatrudniania osób starszych, które są postrzegane jako

pracownicy gorzej wykwalifikowani i mniej wydajni, jak i niechęć samych osób starszych do podnoszenia lub zmiany raz zdobytych kwalifikacji zawodowych. Grupę tę cechuje również osiąganie niskiego wykształcenia i długotrwałe pozostawanie bez pracy. Należy podkreślić, że skuteczność stosowanych przez Urząd, ustawowych form działań aktywizujących utrzymuje się na wysokim poziomie. W ocenie Zespołu kontrolnego wynika to z prawidłowego rozpoznania potrzeb grupy osób powyżej 50 roku życia oraz wysiłków Doradców Klienta w warunkach większej dostępności do usług i instrumentów rynku pracy.

(Akta kontroli str. 43-58)

EFEKTYWNOŚĆ ZATRUDNIENIOWA OFEROWANYCH FORM POMOCY.

Zespół kontrolny stwierdził, że 24,4%% osób bezrobotnych (603 osoby), zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 2016 r. w PUP w Sępólnie Krajeńskim, w wieku powyżej 50 roku życia, z ogólnej liczby bezrobotnych reprezentujących tą grupę wiekową uczestniczyło w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu. Najliczniej, osoby z grupy 50+ uczestniczyły w programach umożliwiających odbycie robót publicznych i prac interwencyjnych. Badania skuteczności ustawowych formy aktywizacji wykazały, że spośród 61 osób, które brały udział w stażach zatrudnienie po ich zakończeniu znalazło 48 osób (78,7%), spośród 183 osób, które zakończyły roboty publiczne 142 znalazło zatrudnienie (77,6%), spośród 39 osób, które zakończyły prace społecznie użyteczne 8 podjęło pracę (20,5%), spośród 2 osób, które skorzystały z refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy na razie wszystkie utrzymują się w zatrudnieniu (100%). Dwóm osobom zostały przyznane środki na podjęcie działalności gospodarczej i dalej kontynuują samozatrudnienie (100%). 29 osób skorzystało z możliwości odbycia prac interwencyjnych i 27 z nich podjęło pracę (93,1%). Najwyższą efektywnością zatrudnieniową oprócz dofinansowania stanowiska pracy i refundacji kosztów działalności gospodarczej charakteryzowała się aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia w formie prac interwencyjnych i staży. Najniższą prace społecznie użyteczne. Zespół kontrolny stwierdza, że mimo wysokiego wskaźnika średniej efektywności zatrudnieniowej w grupie osób bezrobotnych 50+ na poziomie 71,5% osoby, którym ustalono III profil pomocy, uczestniczący w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu nie mają większych szans na uzyskanie trwałego zatrudnienia. Ustalenia kontroli wskazują, że rezultaty działań aktywizujących były przeważnie krótkotrwałe i nie zapewniały bezrobotnym 50+ stałej pracy w dłuższym okresie, jedynie nielicznym udało się uzyskać trwałe zatrudnienie. Pozostali, o ile znaleźli pracę, byli

zazwyczaj zatrudniani na podstawie krótkoterminowych umów cywilnoprawnych. Po ich rozwiązaniu, w zdecydowanej większości, ponownie rejestrowali się jako bezrobotni i byli obejmowani kolejnymi działaniami aktywizującymi. Stąd konieczne jest, mając na uwadze duże problemy z powrotem tej grupy na rynek pracy położenie nacisku na zwiększenie pomocy tej grupie osób, szczególnie poprzez realizowanie przez PUP w Sępólnie Krajeńskim Programu Aktywacja i Integracja, mającego na celu wejście długotrwale bezrobotnych w zatrudnienie.

(Akta kontroli str. 34)

OCENA ZGROMADZONEJ DOKUMENTACJI POD WZGLĘDEM FORMALNYM.

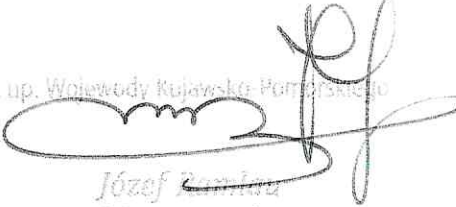
W przedstawionej dokumentacji, będącej przedmiotem badania zespół kontrolny nie dopatrywał się uchybień pod względem formalnym.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

Integralną część wystąpienia pokontrolnego stanowią dowody zawarte w aktach kontroli. Przeprowadzona kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 1/2017.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 113 ust. 2 powołanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Urząd Pracy może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zastrzeżeń, Urząd Pracy w terminie 30 dni obowiązany jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zastrzeżeń, Urząd Pracy w terminie 30 dni obowiązany jest do powiadomienia Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego o realizacji zaleceń z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramiński
Wicewojewoda